

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 22 stycznia 2003 r.

36335

RPO-336897-VII-6.6/00

Pan
Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

W swoim wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1998 r. (RPO-291385-VII-13/98) Rzecznik Praw Obywatelskich zakwestionował określone w § 28 ust. 3 obowiązującego wówczas Regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności szerokie i nie odnoszone wprost do potrzeb indywidualnego traktowania skazanych uprawnienie administracji zakładów karnych do dokonywania w obecności skazanego kontroli zawartości korespondencji prowadzonej przez niego z adwokatem (art. 8 § 3 Kkw), organami państwowymi i samorządowymi oraz z Rzecznikiem Praw Obywatelskich (art. 102 pkt 11 Kkw), a także skarg kierowanych do organów powołanych na podstawie ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka (art. 103 § 1 Kkw).

Rzecznik zwracał uwagę m.in. na to, że władze więzienne powinny dokonywać kontroli korespondencji, o której mowa, „tylko wtedy, gdy mają uzasadnione powody, aby sądzić, że przesyła się w niej przedmioty zakazane, a brak jest innego sposobu pozwalającego na ich ujawnienie”. Podnosił również, że za takim rozumieniem możliwych ograniczeń w realizacji prawa osoby pozbawionej wolności przemawia wyrażone przez Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu stanowisko w sprawie ochrony w trybie art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

korespondencji więźniów przed nieuzasadnioną ingerencją. Minister Sprawiedliwości nie podzielił wówczas wątpliwości Rzecznika.

W wyniku wprowadzonej z dniem 1 września 2003 r. nowelizacji Kodeksu karnego wykonawczego doszło jednak do częściowego uwzględnienia cytowanego powyżej wystąpienia Rzecznika, ponieważ proponowany przez niego sposób postępowania znalazł zastosowanie w odniesieniu do korespondencji skazanego z obrońcą (art. 8 § 3 Kkw). Trudno natomiast zaakceptować ustalony obecnie sposób postępowania z pozostałą korespondencją skazanego, która nie podlega cenzurze, gdyż zgodnie z art. 242 § 6 Kkw nadzór nad nią nie tylko nie ogranicza się do wypadku, gdy są po temu uzasadnione powody, lecz odbywa się także bez obecności skazanego.

W tym stanie rzeczy nie są pozbawione racji wyrażone w skargach zarzuty skazanych, że administracja zakładu karnego może obecnie nie tylko sprawdzać zawartość korespondencji, o której mowa, lecz również bez przeszkód zapoznawać się z jej treścią, jeżeli będzie chciała to uczynić. Chociaż z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Służby Więziennej wynika, że zaleca on dokonywanie kontroli zawartości korespondencji w obecności skazanego, to jednak nie można tego rodzaju deklaracji uznać jako wystarczającej. Jest to niewątpliwie sytuacja wymagająca pilnej zmiany.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) wnoszę o podjęcie przez Pana Ministra inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany treści art. 242 § 6 Kodeksu karnego wykonawczego, która spowoduje, że w zakładzie karnym typu zamkniętego nadzór nad korespondencją nie podlegającą cenzurze administracji zakładu karnego będzie wykonywany w jednolity sposób, tj. taki, który przyjęto obecnie w art. 8 § 3 tego Kodeksu dla nadzoru nad korespondencją skazanego z obrońcą.

Z wyrazami szacunku

/-/